

اجرای چند تئاتر در صحنه‌های مشهد

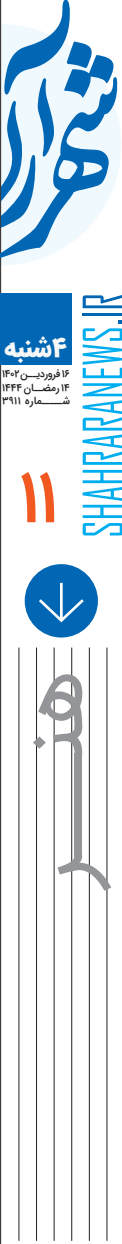
دو نمایش بر صحنه تئاتر مشهد درحال اجراست و یک نمایش جدید در روزهای آینده روی صحنه خواهدرفت. نمایش «آن روز موعود» به‌نویسندگی سپهر ملاحسینی و طراحی و کارگردانی ایمان لقمانی هرشب از ساعت ۱۹:۳۰ در تماشاخانه انوشیروان ارجمند روی صحنه می‌رود. در این نمایش امیر محاسبی، حسین علی رستمی، علیرضا بازشاد، سجاد علی آبادی، ساندرایحیی زاده، مصطفی معصومی، مسعود حیدری، علی حاجی آبادی و امید محاسبی به ایفای نقش می‌پردازند. نمایش کمدی «اهمیت ارنست بودن» نیز که به‌نویسندگی اسکاروایلد و کارگردانی عباس جانفدا و امیر زارع از پنجشنبه، ۹اسفند روی صحنه رفته است. هر شب از ساعت ۲۰ به‌مدت ۱۳۰دقیقه در سالن اصلی تئاتر شهر مشهد به اجرا می‌پردازد. در خلاصه این نمایش آمده است: ارنست ورتینگ و الجران مانکرف دو جوان اشراف‌زاده هستند که با هم رفاقتی نزدیک و دیرینه دارند، اما هر دو با دروغی زندگی می‌کنند که اعتبار و آبرویشان را بین جوانان هم‌طبقه‌شان حفظ می‌کند. زمانی که دستشان برای هم رو می‌شود، زندگی‌شان دستخوش تغییرات و مشکلاتی می‌شود که حتی ساده‌ترین روابط زندگی‌شان را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد و حقایقی ناشنیده را برایشان آشکار می‌کند. جبری طرح این نمایش دانشگاه علوم‌پزشکی مشهد است و از بازیگران آن می‌توان به میلاد قیاسی، امیرمحمد کیوان شکوه، علی انصافی، پارسا هادی‌زاده، امیر زارع، محدثه دادپور، سمیه نظری‌نژاد، هلیا توکلی، کیمیانبازی، سعید فرازی‌راد و امیررضا کرابی اشاره کرد. پس از پایان اجراهای نمایش «اهمیت ارنست بودن» نیز، نمایش «سپاه‌کُژده» به‌نویسندگی نصرا... قادری، کارگردانی و تهیه‌کنندگی محمود راعی هدایت و ایفای نقش سعید صادقی، حمید جندقی، امین کرفی و الهه پژوهی روی صحنه خواهد رفت. از بازی‌سازان این نمایش نیز می‌توان به مهدیه ذی‌الغزل، مهلا رحیمی نیک، محسن مهماندار، طوبی ساقی، بهنام یاری‌درمیان، زهرا علی‌پورحیران، علی‌اکبر محمدی، علی نظری، یاسمن شیبانی، نجمه معینی، محمد حامدی، امیرحسین دمرچلی، سیدمهدی حسینی، مهتا رحیمی‌مقدم، کیارش محرابی، سپهر کلانتر، رونیکا نجفی، علی مرادی، سیدسجاد محمدی، محدثه پیرانسان، غزل یساری، کامیار قائمی، فرنگیس کاظم‌زاده، پارسا رحیمی‌مقدم، امین سرباز، میلاد خلیلی، رضا کهرمی، مهدی ا...وردی، محمدرضا مقدم و آیدین سالار مرادی اشاره‌کرد.

ایستگاه خبر

«شماره ۱۰» آماده اکران در عید فطر

ابراهیم اصغری، تهیه‌کننده مشهدی، در پاسخ به اینکه آیا برنامه‌ریزی برای اکران این فیلم همچنان برقرار است، گفت: هنوز به‌یقین نمی‌دانیم وضعیت اکران چطور پیش خواهد رفت، ولی در تدارک هستیم هم‌زمان با عید فطر و در اردیبهشت و خرداد، «شماره ۱۰» را در سینماها نمایش دهیم. وی در پاسخ به اینکه آیا سینمادارها موافقت می‌کنند فیلمی که در تلویزیون پخش شده است، روی پرده برود، افزود: احتمالاً در این مسیر با سختی روبه‌رو خواهیم شد، اما از آنجا که «شماره ۱۰» ویژگی‌های جذابی برای نمایش روی پرده سینما دارد که اصلا در صفحه نمایش تلویزیون دیده نمی‌شود، امیدواریم اوضاع برای اکران فیلم در سینماها مهیا شود. به‌ویژه آنکه نمایش فیلم در تلویزیون با سانسور چند صحنه نیز همراه بود که مشخص هم نیست چه دلیل موجهی داشته‌اند. اصغری درباره اینکه روند پیش‌رفته برای پخش فیلم چطور بوده است، بیان کرد: به‌رحال مالک فیلم، بنیاد سینمایی فارابی است و طبق تصمیم بنیاد، فیلم برای پخش به سازمان صداوسیما واگذار شده بود. انتقاد من بیشتر به همین سازمان است که از دوسه سال قبل اقدام به خریداری حق پخش فیلم‌های سینمایی اکران نشده به‌ویژه فیلم‌های دفاع مقدسی می‌کند. من این تجربه را برای فیلم «تک‌تیرانداز» هم داشتم و هرچه پیگیری کردیم تا فیلم پیش از اکران پخش نشود، موفق نشدیم. این رویه اشتباه، در دوره قبلی مدیریت صداوسیما شروع شد و هنوز هم ادامه دارد. شاید تصور می‌کنند با این کار می‌توانند مخاطبشان را افزایش دهند، درحالی‌که اساساچنین کاری ابتدا به‌ضرر سینمای دفاع مقدس و بعد هم خود سینماست. بااین‌حال، مطلوب ما و بنیاد سینمایی فارابی این بود که فیلم در سالروز ورود آزادگان پخش شود، اما سازمان صداوسیما زیر بار نرفت. وی در پایان در پاسخ به اینکه مخاطبانی که فیلم را در تلویزیون دیده‌اند نیز برای تماشا به سالن‌های سینما بیایند تا فیلم بدون سانسور و با کیفیت فنی خوبی را ببینند، کیفیتی که حتماً با آنچه از تلویزیون پخش شده است، تفاوت دارد.

الهام ظریفیان|محمدرضا لطفی را بیشتر با عنوان عکاس حرم و بارگاه می‌شناسیم. احتمالاً خیلی از عکس‌های معروفی که تاکنون از حرم و مضجع منور امام‌رضا^(ع) دیده‌ایم، کارهای او بوده‌اند. او نزدیک به ۳۰هزار عکس از مجموعه حرم‌رضوی، شاهچراغ و حرم حضرت معصومه^(ع) و امامزادگان تهیه کرده است. همچنین، عکس‌های بی‌بدیلی را از اماکن مذهبی مدینه و مکه در سه سفر حش مخفیانه و به‌سختی گرفته است که می‌گوید یک‌بار هم لو رفته و شرطه‌ها دوربینش را شکسته‌اند و حتی نزدیک بوده جانش را از دست بدهد. او گزیده‌ای از همه این عکس‌ها را در گالری‌اش به نمایش گذاشته است و ماجراهای زمان عکاسی‌شان را توضیح می‌دهد. ازجمله عکس پانورامایی که از مجموعه حرم حضرت‌رسول^(ص) و قبرستان یقیع گرفته است. گالری در طبقه بالای خانه‌اش قرار دارد و یک موزه کوچک از دوربین و تجهیزات عکاسی هم محسوب می‌شود. در همین گالری قرار مصاحبه را گذاشتیم و با این عکاس پیشکسوت مشهدی گفت‌وگو کردیم. لطفی متولد سال ۱۳۲۲ در تربت حیدریه است، اما به دلیل شغل پدرش، در کودکی به مشهد مهاجرت و تحصیلات ابتدایی را در این شهر تمام کرد. دیپلمش را که از دبیرستان ابن‌یمین گرفت، انقلاب شد و به‌علت انقلاب فرهنگی نتوانست دانشگاه برود. به‌صورت آزاد عکاسی می‌کرد و پول درمی‌آورد. اوایل برای اردوهای دانشجویی دانشگاه علوم‌پزشکی مشهد که به‌واسطه نزدیکی به مدرسه با آن‌ها آشنا شده بود، عکاسی می‌کرد و بعد هم از عمل‌های جراحی پزشکان این دانشگاه در بیمارستان قائم^(ع) اسلایدهایی را تهیه می‌کرد که این استادان برای تدریس در کلاس‌های درسشان از آن‌ها استفاده می‌کردند. سال ۱۳۵۲ به‌عنوان متصدی «فیلم‌تک، در آستان قدس رضوی استخدام شد و تا ۳۳سال بعد که با عنوان رئیس دبیرخانه شورای عالی فرهنگی آستان‌قدس‌رضوی بازنشسته شد، از فرصت پیش آمده بهترین استفاده را کرد تا به یک عکاس حرم و بارگاهی تمام‌عیار تبدیل شود که به‌صورت تخصصی روی معماری حرم تمرکز کرده بود. تحصیلات دانشگاهی‌اش در رشته مهندسی عمران که با وقفه‌ای ۱۰ساله در دانشگاه آزاد مشهد ادامه داده بود، دراین زمینه بی‌تأثیر نبود. ماجرای عکاس شدنش البته به علاقه‌ای که از بچگی به نقاشی داشت برمی‌گردد. او در دوازده‌سالگی یک دوربین به‌قیمت ۶۰تومان از گردشگرهای خارجی خرید تا بتواند از طبیعت عکس بگیرد و از روی آن‌ها نقاشی کند. همان دوربین باعث شد کم‌کم به عکاسی علاقه‌مند شود.

که به‌عنوان یک رسانه قوی بتواند عمل کند و درست پیام را منتقل کند.

● می‌دانیم که در معماری حرم امام‌رضا^(ع) بیش از صدها هنر به کار رفته است. عکس تا کجا می‌تواند این هنرها را معرفی کند و نشان بدهد؟ یک وقت هست که ما از عکاسی معماری حرف می‌زنیم و عکس‌هایی را به ما نشان می‌دهند که از نمای دور است و کلیت یک معماری را نشان می‌دهد، ولی یک وقت‌هایی هم عکاسی معماری به جزئیات توجه می‌کند و جزئی‌ترین نقوش را به ما نشان می‌دهد. عکس قدر می‌تواند اینجا تأثیر بگذارد تا معماری را به‌عنوان یک هنر به مخاطبش نشان دهد؟ در جواب این سؤال خاطره‌ای یادم آمد. یک روز از من دعوت کردند که با استاد محمود فرشچیان ملاقات کنم، همان زمانی که می‌خواست طرح ضریح مطهر را بدهد. من به منزل او رفتم. استاد از من خواست که از سقف گنبد عکاسی کنم. بعد از حادثه بمب‌گذاری ترک‌های ریزی در سقف ایجاد شده بود و آن موقع درست رده بودند تا سقف را تعمیر کنند. به من گفت از شما که در عکاسی معماری مهارت دارید، می‌خواهم سقف گنبد حرم مطهر را عکاسی کنید. این سعادت نصیب شد که یک‌بار از ساعت ۱۰شب تاصبح روی داربست سقف گنبد مطهر عکاسی کنم. معماری این سقف مربوط به‌زمان صفویه است. در این معماری نمادهای

من همیشه از دفرمه شدن در کارهایم پرهیز می‌کردم، چون معتقدم ابعاد هندسی در مکان‌های مقدس خاص هستند. بعضی عکاس‌ها فرم مکان را در عکس به هم می‌ریزند. سعی کردم سازه‌های معماری را در عکس‌هایم حفظ کنم. عکس‌های من روایت دارند، ولی بیشتر تمرکز من در عکاسی حرم‌شوی معماری بناهای اسلامی بوده و این هم شاید به دلیل خانواده مذهبی بوده است که در آن بزرگ شده‌ام. در عکاسی بناهای مذهبی، اول ساختار بناپی را که می‌خواهم عکاسی کنم، بررسی می‌کنم؛ مصالح و تزئینات آن، بدنه آن، جاهای خراب شده آن، چیدمان و اجزهای آن، حتی طول و عرض بنا را. سپس عکس می‌گیرم.

شما معمولاً خیلی کم از لنز واید استفاده کرده اید و عکس‌هایتان در طبیعی‌ترین حالت ممکن هستند. دلیل خاصی برای این اصرار داشتید؟

من همیشه از دفرمه شدن در کارهایم پرهیز می‌کردم، چون معتقدم ابعاد هندسی در مکان‌های مقدس خاص هستند. بعضی عکاس‌ها فرم مکان و ساختار معماری را در عکس به هم می‌ریزند. من در این پنجاه سال سعی کردم ساختار معماری را در عکس‌هایم حفظ کنم. سعی کردم عکسم به‌گونه‌ای باشد که اگر طراح یا معمار یک بنا عکس من را ببیند، کار خودش را ببیند، نه چیز دیگری که تغییر فرم داده است. در همه بناهای اسلامی این را حفظ کرده‌ام. ممکن است خیلی‌ها لنز واید را بپسندند، ولی تصویری که می‌دهد، واقعی نیست، چون طرح معماری را به هم می‌ریزد. سال‌ها زحمت طراحی و اجرای یک مناره را می‌کشند، بعد من اگر بایک لنز واید آن را یکم کنم، چقدر زشت می‌شود.

● درواقع می‌توانیم بگوییم شما عکاس و افکار گرا هستید؟ بله، من یک عکاس واقع گرا هستم. البته این یک مقدار هم از تحصیلات عمران من سرچشمه می‌گیرد. من فکر می‌کنم اگر در عکاسی معماری واقع‌گرا نباشیم، نمی‌توانیم واقعیت‌های معماری را نشان دهیم. رابطه‌ای با پای‌ای بین عکاسی و معماری وجود دارد. من کمتر سعی می‌کنم در عکس‌ها غلو کنم. واید را بپسندند، ولی تصویری که می‌دهد، واقعی می‌گیرم که بتوانم همان واقعیت را به‌بیننده انعکاس بدهم. عکس علاوه بر آن که یک میراث است، به‌عنوان یک خبررسان و یک رسانه ارزش دارد. در هیچ جای دنیا نمی‌شود گفت که عکس رسانه نیست، مانند دوومیدانی که مادر همه ورزش‌هاست. درواقع نگاتیو یک عکس آنالوگ، به‌عنوان یک سند حرف می‌زند.

● این رسانه‌ها بودن عکس وقتی درباره معماری صحبت می‌کنیم، چه اهمیت و جایگاهی دارد؟ مثلاً وقتی درباره حرم امام‌رضا^(ع) صحبت می‌کنیم، آن عکس که می‌تواند حرم مطهر را در دنیا معرفی کند، چه ویژگی‌ای باید داشته باشد؟ می‌بارها این مسئله را لمس کرده‌ام. معمولاً وقتی می‌خواهند پوستر ی از حرم امام‌رضا^(ع) تهیه کنند و به زائران خارجی هدیه بدهند یا برای رایزن‌های فرهنگی در دیگر کشورها بفرستند، از عکس‌های آنالوگ انتخاب می‌کنند. عکسی انتخاب می‌کنند

همه‌جا پخش شده است، کار می‌کنند. چرا هنوز خط مرحوم عباسی این قدر معروف است و خطاط‌ها روی آن کار می‌کنند؟ از کجا این خط‌ها را دیده‌اند؟ از روی همین عکس‌ها. عکس‌هایی که واقعی‌نشان می‌دهند و دفرمه نمی‌شود.

● پس می‌توانیم بگوییم عکس یک وسیله است که می‌تواند هنرهای دیگر را شکوفا کند؟

بله. اگر عکس واقعی گرفته شود، یک رسانه است که می‌تواند در خدمت هنرهای دیگر باشد. ● در ماجرای گنبد گفتید که آن طرح‌ها از ششصد سال پیش آن بالا بوده، ولی تا آن موقع عکاسی نشده است.

عکاسی شده بود، ولی نه عکاسی نقطه به نقطه. از پایین گرفته بودند که جزئیات در آن مشخص نیست. یکی از عکس‌هایی که مدنظر استاد بود، در کتاب «دانشنامه رضوی» چاپ شده است. در عکس، لای جرزهای کاشی‌ها که به‌ضخامت یک انگشت باز شده بود، دیده‌می‌شود. همه آن جرزها باطلای نرم موم‌مانند پر شده است. شاید آن سقف بیش از پانصد کیلو طلا داشته باشد. حتی میخ‌هایی که در دیوار فرو کرده‌اند، از طلاست. این مجموعه را چطور تا حالا نشان داده بودند؟ از پایین گرفته بودند که عکس‌های خوبی هم هستند، ولی شما یک چیز درهم و برهم می‌بینید و ریزه‌کاری‌ها را دیدیگر نشان نمی‌دهد.

وقتی شما عکس تک آن را می‌بینید، می‌فهمید که چقدر هنرمندان مختلفی زحمت کشیده‌اند تا آن سقف را درست کنند. این را چمی می‌تواند بیان کند؟ حتی فیلم هم نمی‌تواند بیان کند. این را فقط می‌توان با عکاسی نقطه‌به‌نقطه نشان داد. ● در حرم از این جزئیات زیاد وجود دارد که یک نمونه آن را شما در سقف گنبد کشف کردید. دنیایی از این نقطه‌های کوچک هست که یک نفر عکاس نمی‌تواند همه آن‌ها را نشان دهد. شاید لازم باشد یک جریان عکاسی معماری شکل بگیرد تا بتواند بخشی از این‌ها را نشان بدهد. این اتفاق افتاده‌است؟ نه متأسفانه و من همیشه از این گله‌مند بوده‌ام. این یکی از مشکلاتی است که در اماکن مذهبی وجود دارد. در مکه و در حرم امام حسین^(ع) و حضرت ابوالفضل^(ع) هم همین مشکل هست. نمی‌دانم چرا این مشکل وجود دارد. من در خیلی از جلسات در محضر خیلی از آقایان خواهش کردم اجازه بدهند این جریان شکل بگیرد. بارها گفته‌ام شایسته‌های ایران را دعوت کنید

● تقریباً نیم قرن است که به عکاسی مشغول هستید. خودتان را عکاس چه گونه‌ای تعریف می‌کنید؟ عکاس طبیعت‌گرد، عکاس معماری، عکاس هنری یا...؟

من بیشتر عکاس معماری هستم. از جوانی در مراکز اسلامی شروع به عکاسی کردم و مهم‌ترین جایگاهی که عاشقش بودم و افتخار خدمتگزار ی در آن را داشتم، حرم حضرت‌رضا^(ع) بود. نقطه به نقطه آن را نگاه و سعی کردم تلاش و هنر عاشقان امام‌رضا^(ع) که هنرهای بی‌نظیری را روی دیوارها، صحن‌ها، رواق‌ها و جاهای مختلف کار کردند، نشان بدهم.

● شاید الان تخصصی عکاسی کردن جاقفاده باشد، ولی پنجاه سال پیش فکر نمی‌کنم این گونه بوده باشد و بیشتر عکاسان در شاخه‌های مختلف کار می‌کردند، درحالی‌که شما از همان ابتدا تخصصی کار کردید.

البته من عکاسی طبیعت هم زیاد کار کرده‌ام، ولی با نگاه ویژه خودم. مثلاً اگر یک درخت را عکاسی می‌کردم، به‌عنوان یک موجود زنده و زیبا و تأثیرگذار به آن نگاه می‌کردم. همیشه از یک دریچه به طبیعت نگاه کردم. عکس‌های طبیعت من روایت دارند، ولی بیشتر تمرکز من در عکاسی حول وحوش معماری بناهای اسلامی بوده و این هم شاید به دلیل خانواده مذهبی بوده است که در آن بزرگ شده‌ام. در عکاسی بناهای مذهبی، اول ساختار بناپی را که می‌خواهم عکاسی کنم، بررسی می‌کنم؛ مصالح و تزئینات آن، بدنه آن، جاهای خراب شده آن، چیدمان و اجزهای آن، حتی طول و عرض بنا را. سپس عکس می‌گیرم.

شما معمولاً خیلی کم از لنز واید استفاده کرده اید و عکس‌هایتان در طبیعی‌ترین حالت ممکن هستند. دلیل خاصی برای این اصرار داشتید؟

من همیشه از دفرمه شدن در کارهایم پرهیز می‌کردم، چون معتقدم ابعاد هندسی در مکان‌های مقدس خاص هستند. بعضی عکاس‌ها فرم مکان و ساختار معماری را در عکس به هم می‌ریزند. من در این پنجاه سال سعی کردم ساختار معماری را در عکس‌هایم حفظ کنم. سعی کردم عکسم به‌گونه‌ای باشد که اگر طراح یا معمار یک بنا عکس من را ببیند، کار خودش را ببیند، نه چیز دیگری که تغییر فرم داده است. در همه بناهای اسلامی این را حفظ کرده‌ام. ممکن است خیلی‌ها لنز واید را بپسندند، ولی تصویری که می‌دهد، واقعی نیست، چون طرح معماری را به هم می‌ریزد. سال‌ها زحمت طراحی و اجرای یک مناره را می‌کشند، بعد من اگر بایک لنز واید آن را یکم کنم، چقدر زشت می‌شود.

● درواقع می‌توانیم بگوییم شما عکاس و افکار گرا هستید؟ بله، من یک عکاس واقع گرا هستم. البته این یک مقدار هم از تحصیلات عمران من سرچشمه می‌گیرد. من فکر می‌کنم اگر در عکاسی معماری واقع‌گرا نباشیم، نمی‌توانیم واقعیت‌های معماری را نشان دهیم. رابطه‌ای با پای‌ای بین عکاسی و معماری وجود دارد. من کمتر سعی می‌کنم در عکس‌ها غلو کنم. واید را بپسندند، ولی تصویری که می‌دهد، واقعی می‌گیرم که بتوانم همان واقعیت را به‌بیننده انعکاس بدهم. عکس علاوه بر آن که یک میراث است، به‌عنوان یک خبررسان و یک رسانه ارزش دارد. در هیچ جای دنیا نمی‌شود گفت که عکس رسانه نیست، مانند دوومیدانی که مادر همه ورزش‌هاست. درواقع نگاتیو یک عکس آنالوگ، به‌عنوان یک سند حرف می‌زند.

● این رسانه‌ها بودن عکس وقتی درباره معماری صحبت می‌کنیم، چه اهمیت و جایگاهی دارد؟ مثلاً وقتی درباره حرم امام‌رضا^(ع) صحبت می‌کنیم، آن عکس که می‌تواند حرم مطهر را در دنیا معرفی کند، چه ویژگی‌ای باید داشته باشد؟ می‌بارها این مسئله را لمس کرده‌ام. معمولاً وقتی می‌خواهند پوستر ی از حرم امام‌رضا^(ع) تهیه کنند و به زائران خارجی هدیه بدهند یا برای رایزن‌های فرهنگی در دیگر کشورها بفرستند، از عکس‌های آنالوگ انتخاب می‌کنند. عکسی انتخاب می‌کنند